

ELÄKETURVAKESKUS
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Osasto/käsittelijä Avdelning/handläggare

LA/Rolf Storsjö

KORJAUS

YLEISKIRJEESEEN A 19/91

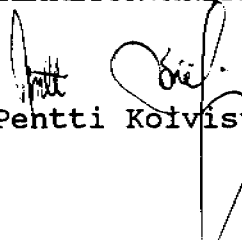
Päivämäärä Datum

22.8.1991

Työeläkelaitoksille

Yleiskirjeen A 19/91 sivulla 2 toisen kappaleen viimeinen virke "Nämä ajat eivät...." on virheelinen. Siinä tarkoitettut ajat OVAT ELÄKKEESEEN OIKEUTTAVAA PALVELUSAIKAA vaikka ne 1 a §:n mukaan vähennetään palvelussuhteen kestosta laskettaessa eläkepalkkaa ja tarkastettaessa kuuluuko palvelus ansion perusteella järjestelmän piiriin.
(KES 4 §:n 2 mom:n 4 kohta.)

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivistoinen

Helena Tapio

Postiosoite Postadress

PL 11 00521 HELSINKI
PB 11 00521 HELSINGFORS

Käyntiosoite Besöksadress

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semaforbbron 7 00520 HELSINGFORS

Puhelin Telefon

(90) 1511
Telekopio (90) 148 1172

Pankkitilit Bankkonton

KOP 157510-84
SYP 229838-581
SKOP 400031-1235

SHOP 572333-161
STS 710106-8117
PSP 50 416

Työeläkelaitoksille

KUNNALLISEN ELÄKESÄÄNNÖN MUUTOKSIA

Kunnallista eläkesäätöä on muutettu 12.6.1991.

Seuraavia kohtia on muutettu:

- 1 a §:n 1 mom.
- 4 §:n 2 mom:n 4 kohta ja 4 mom.
- 5 §:n 1 mom.
- 19 §:n 1 mom.
- 30 a § 6 mom.
- 31 § 3 mom.
- 40 §:n 1 ja 2 mom.
- 44 §:n 2 mom.

Seuraavat kohdat on kumottu:

- 8 §:n 3, 6 ja 7 mom.

Seuraavat kohdat on lisätty:

- 4 a §
- 8 a §
- 8 b §
- 8 c §
- 8 d §
- 6 §:ään uusi 2 mom.

Eläkesäännön muutokset johtuvat erityisäitiysrahan käyttöönotosta (1 a §, 4 §:n 2 mom:n 4 kohta ja 5 §:n 1 mom.), velvoitettyötä koskevasta muutoksesta tulevan ajan laskemisessa (4 a §), taloudellisen tuen markkamäärien korotuksesta (40 §:n 1 ja 2 mom.), palvelussuhteen päättymisajankohdan

LA/Rolf Storsjö

6.8.1991

uudelleenmäärittämisestä (44 §:n 2 mom.), eläkettä maksavaa rahalaitosta koskevan määräyksen muuttumisesta (31 §:n 3 mom.) ja kuntoutuusuudistuksesta (muut kohdat kuin 4 a §, 31 §:n 3 mom., 40 §:n 1 ja 2 mom. ja 44 §:n 2 mom.).

Eläkepalkan laskemista sekä järjestelmän piiriin kuulumisen tarkastamista varten tarvittava kuukausiansio lasketaan jakamalla vuosiansio päivien lukumäärällä ja kertomalla 30:llä. Eläkesääntöä muutettiin siten, että päivien lukumäärään ei oteta palkatonta erityisäitiyslomaa eikä kuntoutusraha-aikaa. Nämä ajat eivät myöskään ole eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa.

Kuolleen omaisille maksettavan taloudellisen tuen markkamääriä korotettiin.

Eläke maksetaan eläkkeensaajan tai erityisistä syistä eläkelaitoksen määräämän rahalaitoksen välityksellä (aikaisemmin postisäästöpankin tai eläkkeensaajan määräämän rahalaitoksen välityksellä).

Kuntoutusta ja velvoitetyötä koskevat eläkesäännön muutokset vastaavat yksityisellä sektorilla tehtyjä muutoksia. Kts yleiskirjeet A 33/90 ja A 13/91 (kuntoutus) ja A 12/91 (velvoitetyö).

Voimaantulo

Erytisäitiysrahaa koskevat muutokset tulivat voimaan 1.7.1991.

Velvoitetyötä koskeva 4 a § on voimassa 1.7.1991-30.6.1993 kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1.1.1991 lukien. Pykälää sovelletaan, jos eläketa-pahtuma on sattunut soveltamisaikana ja työsuhde päättynyt voimaantulon jälkeen. Viranhaltijan tai työntekijän vaatimuksesta pykälää sovelletaan myös työ- tai palvelussuhteeseen, joka on ollut voimassa 1.1.1988 ja 30.6.1991 välisenä aikana.

Eläkkeen maksupaikkaa koskeva 31 §:n 3 mom:n muutos tuli voimaan 1.7.1991.

Taloudellista tukea koskevat muutokset tulivat voimaan 1.7.1991 kuitenkin siten, että niitä sovelletaan 1.1.1991 tai sen jälkeen sattuneen kuolemantapauksen perusteella myönnettävään taloudelliseen tukeen.

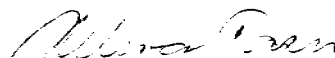
Palvelussuhteen päättymistä koskeva 44 §:n 2 mom:n muutos tuli voimaan 1.7.1991. Sitä sovelletaan, jos edunjäittäjä on kuollut voimaantulon jälkeen.

LA/Rolf Storsjö

6.8.1991

Kuntoutusta koskevat muutokset tulevat voimaan 1.10.1991. Niitä sovelletaan, jos kuntoutuspäätös on tehty voimaantulon jälkeen.

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivisto
Helena Tapio

LIITTEET

Eläkesäännön muuttuneet kohdat

30.06.1991

KUNNALLISEN ELÄKELAITOKSEN

ELÄKESÄÄNTÖ

Kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 14 §:n 1 momentin nojalla 30 päivänä joulukuuta 1964, 25 päivänä toukokuuta 1965, 17 päivänä toukokuuta 1966, 28 päivänä kesäkuuta 1967, 24 päivänä lokakuuta 1968, 31 päivänä lokakuuta 1969, 12 päivänä marraskuuta 1971, 2 päivänä kesäkuuta 1972, 22 päivänä helmikuuta 1973, 11 päivänä kesäkuuta 1975, 21 päivänä tammikuuta 1976, 12 päivänä marraskuuta 1976, 15 päivänä joulukuuta 1976, 29 päivänä joulukuuta 1977, 14 päivänä syyskuuta 1978, 10 päivänä marraskuuta 1978, 14 päivänä marraskuuta 1979, 19 päivänä kesäkuuta 1980, 21 päivänä marraskuuta 1980, 17 päivänä kesäkuuta 1981, 13 päivänä marraskuuta 1981, 21 päivänä tammikuuta 1982, 9 päivänä kesäkuuta 1982, 12 päivänä marraskuuta 1982, 15 päivänä kesäkuuta 1983, 10 päivänä marraskuuta 1983, 13 päivänä kesäkuuta 1984, 15 päivänä marraskuuta 1984, 6 päivänä helmikuuta 1985, 19 päivänä kesäkuuta 1985, 13 päivänä marraskuuta 1985, 18 päivänä kesäkuuta 1986, 14 päivänä marraskuuta 1986, 5 päivänä kesäkuuta 1987, 13 päivänä marraskuuta 1987, 3 päivänä kesäkuuta 1988, 11 marraskuuta 1988, 16 kesäkuuta 1989, 24 päivänä marraskuuta 1989, 8 päivänä kesäkuuta 1990, 30 päivänä marraskuuta 1990 ja 12 päivänä kesäkuuta 1991 hyväksymä.

1 a §

(17.5.1966)

1 mom. 1 §:n 2 momenttia sovellettaessa, työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palvelussuhteen keskeytys, johon tämän eläkesäännön mukainen kuntoutusraha kohdistuu. (12.6.1991)

**Kuukausipalkan rajamäärät
— laskeminen**

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa, työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton äitiys- ja vanhempainloma ja hoitovapaa. (8.6.1990)

Ennen eläkesääntöön 8.6.1990 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa, työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen. (14.11.1986)

Ennen eläkesääntöön 14.11.1986 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen, sekä eläkesäännön 5 §:n 3 momentin mukainen lepaava aika. (15.6.1983)

Ennen eläkesääntöön 15.6.1983 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion arvioidaan nousevan mainitussa momentissa tarkoitettuun rajamäärään virka- tai työsuhteen alusta alkaen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen työansio ensimmäiseltä kuukauden pituiselta ajalta on vähintään rajamäärän suuruinen, ja muutoin sen kalenterikuukauden alusta, jonka aikana työansio ensimmäisen kerran on noussut rajamäärään. Tämän jälkeen työansion katsotaan mainittua momenttia sovellettaessa olevan vähintään sanottuun rajamäärän suuruinen sen kalenterivuoden loppuun, jona ansio on noussut rajamäärään. Kunkin seuraavan kalenterivuoden alussa tarkistetaan, täyttääkö ansio tammikuulta tai keskimääräinen kuukausiansio helmi-maaliskuulta 1 §:n 2 momentissa määrätty vaatimus. (14.11.1979)

4 §
30.06.1991

4 §

1 mom. Eläkeajaksi luetaan aika, jonka viranhaltija tai työntekijä 23 vuotta täytettyään on ollut vähintään kuukauden yhdenjaksoisesti jatkuneessa kunnallisessa palvelussuhteessa. (12.11.1971)

Palvelussuhteen lukeminen eläkeajaksi

Ennen eläkesääntöön 12.11.1971 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan kunkin kunnallisen palvelussuhteen osalta aika, jonka palvelussuhde 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu neljän kuukauden aika tai, milloin tähän aikaan on saman pykälän 5 momentin nojalla luettu sellaista aikaisempaa palvelusaikaa, mitä aikaisemmassa palvelussuhteessa ei ole ollut eläkkeeseen oikeuttavaa, myös tuo aika mukaan luettuna on jatkunut viranhaltijan tai työntekijän täytettyä 23 vuotta. (28.6.1967)

Ennen eläkesääntöön 28.6.1967 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan kunkin kunnallisen palvelussuhteen osalta aika, jonka palvelussuhde 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu neljän kuukauden aika tai, milloin tähän aikaan on saman pykälän 5 momentin nojalla luettu sellaista aikaisempaa palvelusaikaa, mikä aikaisemmassa palvelussuhteessa ei ole ollut eläkkeeseen oikeuttavaa, myös tuo aika mukaan luettuna on jatkunut viranhaltijan tai työntekijän täytettyä 23 vuotta. Jos kunnallinen palvelussuhde on jatkunut viranhaltijan tai työntekijän täytettyä viimeistä virkaansa tai työtänsä varten määrätyn eläkeiän, eläkeiän täyttämisen jälkeen palveltu aika otetaan huomioon enintään 30 päivään kesäkuuta 1964 saakka.

2 mom. Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi ei lueta:

Palvelussuhteen keskeytykset

1) aikaa, joka saman virka- tai työsuhteen perusteella on luettava viranhaltijain tai työntekijäin hyväksi muuta lakisääteistä eläkettä varten.

2) aikaa, jolloin viranhaltija tai työntekijä on ollut vakinaisessa palveluksessa asevelvollisuuttaan suorittamassa.

3) aikaa, jolloin virantoimitus tai työ on ollut keskeytyneenä ja viranhaltija tai työntekijä on keskeytysaikana suorittanut jäsenyhteisön virantoimituksen tai työn sijasta muuta työtä, johon on liittynyt oikeus eläketurvaan.

4) aikaa, jolta viranhaltija tai työntekijä palveluksessa sattuneen yli kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti jatkuneen muun kuin edellä 3) kohdassa tarkoitettujen keskeytyksen johdosta ei ole saanut palkkaa jäsenyhteisöltä, paitsi milloin palkattomuuden syynä on ollut julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä. keskeytys, johon kohdistuu tämän eläkesäännön mukainen kuntoutusraha taikka erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainloma siltä osin kuin viranhaltijalle tai työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka hänellä olisi ollut siihen oikeus. (12.6.1991)

eikä

5) aikaa, jonka viranhaltija tai työntekijä välittömästi ennen vanhuuseläkkeelle siirtymistään on eläkeiän täyttämisen jälkeen ollut muun syyn kuin vuosiloman tai sairausloman takia poissa virantoimituksesta tai työstä. (13.6.1984)

— keskeytys eläkeiän täyttämisen jälkeen

Ennen eläkesääntöön 25.5.1965 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 2 ja 3 momentit kuulivat näin:

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi ei lueta aikaa, jolloin viranhaltija tai työntekijä on ollut vakinaisessa palveluksessa asevelvollisuuttaan suorittamassa, eikä aikaa, joita hän virantoimituksessa tai työssä sattuneen yli kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti jatkuneen keskeytyksen johdosta ei ole saanut palkkaa jäsenyhteisöltä, paitsi milloin palkattomuuden syynä on ollut julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä.

- 4 mom. Eläkejäksi työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä varten luetaan myös työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkeiän saavuttamisen välinen aika, jos työkyvyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palvelussuhteen tai tämän eläkesäännön mukaisen osa-aikaeläkkeen päättymisestä on kulunut 360 päivää. Samoin menetellään, jos viranhaltijan tai työntekijän tai edunsaajan ilmoituksesta tulee selvitettyä, että työsuhteen päättymisestä työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamiseen on kulunut vähemmän kuin 360 sellaista päivää, joilta viranhaltija tai työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata. Työttömyysturvalain mukainen päiväraha otetaan tällöin kuitenkin huomioon enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jos viranhaltija tai työntekijä on saanut ansioon suhteutettua päivärahaa työttömyysturvalain 26 §:n 3 momentin perusteella, edellä olevasta poiketen tämän palvelussuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksen johdosta jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön ja eläkesääntöjen tai kuntoutusrahain (611/91) mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/48) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella. Jollei palvelussuhde ole jatkunut kuutta kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli, kuin viranhaltijalla tai työntekijällä ei ole ennen tätä palvelussuhdetta alkaneen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksesta jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen tässä eläkesäännössä tarkoitettua työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamista saanut sairausvakuutuslain (363/63) mukaista päivärahaa, samoin kuin sellaiset päivät, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei viranhaltija tai työntekijä olisi saanut sanotun lain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa vastaavaa korvausta jonkin muun lain mukaan. Niin ikään luetaan naispuolisen viranhaltijan tai työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä edellä sanottujen 360 päivän päättymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, on ollut hoidettavanaan 2 b §:n
- Tuleva aika

1 momentissa tarkoitettu kolme vuotta nuorempi lapsi tai sittemmin ottolapseksi ottamansa lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanottua lapsen hoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen viranhaltijan tai työntekijän palvelussuhde ole jatkunut kuutta kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on määrätty. (12.6.1991)

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 4 momentti kuului näin:

Eläkeajaksi työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä varten luetaan myös työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkeiän saavuttamisen välinen aika, jos työkyvyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palvelussuhteen tai tämän eläkesäännön mukaisen osa-aikaeläkkeen päättymisestä on kulunut 360 päivää. Samoin menetellään, jos viranhaltijan tai työntekijän tai edunsaajan ilmoituksesta tulee selvityksi, että työsuhteen päättymisestä työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamiseen on kulunut vähemmän kuin 360 sellaista päivää, joilta viranhaltija tai työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata. Työttömyysturvalain mukainen päiväraha otetaan tällöin kuitenkin huomioon enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jollei palvelussuhde ole jatkunut kuutta kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli, kuin viranhaltijalla tai työntekijällä ei ole ennen tätä palvelussuhdetta alkaneen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksesta jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen tässä eläkesäännössä tarkoitettua työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamista saanut sairausvakuutuslain (363/63) mukaista päivärahaa, samoin kuin sellaiset päivät, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei viranhaltija tai työntekijä olisi saanut sanotun lain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa vastaavaa korvausta jonkin muun lain mukaan. Niin ikään luetaan naispuolisen viranhaltijan tai työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos näellä edellä sanottujen 360 päivän päättymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, on ollut hoidettavanaan 2 b §:n 1 momentissa tarkoitettu kolme vuotta nuorempi lapsi tai sittemmin ottolapseksi ottamansa lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanottua lapsen hoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen viranhaltijan tai työntekijän palvelussuhde ole jatkunut kuutta kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määrittämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on määrätty. (24.11.1989)

4 a §
30.06.1991

4 a §

(12.6.1991)

- 1 mom. Sen estämättä, mitä 4 § 7 momentissa on määrätty, 55 vuotta täyttäneen viranhaltijan tai työntekijän ei katsota saavuttaneen sanotun momentin tarkoittamaa oikeutta eläketurvaan kuitenkaan sellaisen työ- tai palvelussuhteen perusteella, johon viranhaltija tai työntekijä on työllistetty työllisyylain (275/87) 18 §:n 3 momentin tai, jos kyseessä on muu työnantaja kuin valtio tai kunta, sitä vastaavan menettelyn mukaisesti ja josta laskettava eläkkeen perusteena oleva palkka on pienempi kuin aikaisemmasta työ- tai palvelussuhteesta taikka yrittäjätoiminnasta laskettava vastaava palkka tai työtulo. Jos viranhaltija tai työntekijä ei ole menettänyt oikeutta tulevaan aikaan tai sitä vastaavaan ansioon aikaisemman työ- tai palvelussuhteen perusteella sillä hetkellä kun hänen työllisyylain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu työ- tai palvelussuhteensa alkoi, hänen ei tätä pykälää sovellettaessa katsota menettäneen oikeutta tulevaan aikaan tai ansioon aikaisemmasta työsuhteesta tällaisessa työsuhteessa ollessaan.

**Velvoitetyö ja tuleva
aika**

5 §

1 mom. Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään jokaisen peruseläkkeeseen oikeuttavan kunnallisen palvelussuhteen perusteella erikseen laskemalla enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, jona palvelussuhde on jatkunut, jäljempänä mainitulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden aikana palvelussuhteesta saatujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden, kun neljän viimeisen vuoden ansiot on ensin tarkistettu 11 §:n 1 momentin mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tämän momentin kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on sanottu. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos valittavana on kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin neljän kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään edellä sanotuin tavoin palvelussuhteen päättymisvuotta edeltäneiden neljän kalenterivuoden ansioiden perusteella. Työkyvyttömyyseläkkeessä palvelussuhteen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 2 §:n 4 momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa. Työansioiden keskimäärää laskettaessa kustakin palvelussuhteesta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton eritvisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palvelussuhteen palkaton keskeytykset, johon kohdistuu tämän eläkesääntön mukainen kuntoutusraha. (12.6.1991)

Eläkkeen perusteena olevan palkan laskeminen

Ennen eläkesääntöön 30.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään jokaisen peruseläkkeeseen oikeuttavan kunnallisen palvelussuhteen perusteella erikseen laskemalla enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, jona palvelussuhde on jatkunut, jäljempänä mainitulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden aikana palvelussuhteesta saatujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden, kun neljän viimeisen vuoden ansiot on ensin tarkistettu 11 §:n 1 momentin mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tämän momentin kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on sanottu. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos valittavana on kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin neljän kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään edellä sanotuin tavoin palvelussuhteen päättymisvuotta edeltäneiden neljän kalenterivuoden ansioiden perusteella. Työkyvyttömyyseläkkeessä palvelussuhteen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 2 §:n 4 momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa. Työansioiden keskimäärää laskettaessa kustakin palvelussuhteesta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton äitiys- ja vanhempainloma ja hoitovapaa. (30.11.1990)

6 §

1 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi tai jos uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Tällöin jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- ja virkasuhde huomioimatta. (18.6.1986)

Uudelleen työkyvyttömäksi tuleminen

2 mom. Jos tämän eläkesäännön mukaista kuntoutusrahaa saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut yksi vuosi, eläke määrätään niillä perusteilla, joiden mukaan se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutuspäätöstä tehtäessä. (12.6.1991)

**— kuntoutusraha-
kauden jälkeen**

Ennen eläkesääntöön 18.6.1986 hyväksytyjä muutoksia 6 § kuuluu näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke, kuitenkin siten, että eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään uuden työkyvyttömyyden alkamista edeltäneiden enintään neljän viimeisen kalenterivuoden ansion perusteella siten kuin 5 §:ssä tarkemmin määrätään, jos hän uuden työkyvyttömyyden alkaessa on kunnallisessa palvelussuhteessa ja eläke näin laskettuna on aikaisempaa eläkettä suurempi. (28.6.1967)

Ennen eläkesääntöön 28.6.1967 hyväksytyjä muutoksia 6 § kuuluu näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 3 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke kuitenkin siten, että eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään uuden työkyvyttömyyden alkamista edeltäneiden 12 täyden kalenterikuukauden aikana kunnallisessa palvelussuhteessa saadun ansion perusteella, jos hän uuden työkyvyttömyyden alkaessa on kunnallisessa palvelussuhteessa ja eläke näin laskettuna on aikaisempaa eläkettä suurempi.

1 mom. Työkyvyttömyyseläke on evättävä tai sitä vähennettävä, jos viranhaltija tai työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä tahallaan.

Työkyvyttömyyseläkkeen eväminen ja vähentäminen

2 mom. Työkyvyttömyyseläkettä voidaan vähentää, jos viranhaltija tai työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä törkeällä tuottamuksella tai saanut sairautensa, vikansa tai vammansa rikollisella teolla taikka jos hän ei ole ilman hyväksyttävää syytä suostunut eläkelaitoksen määräämään ja kustantamaan tutkimukseen tai lääkärin määräämään hoitoon, hengenvaaralliseksi katsottavaa tutkimusta ja hoitotoimenpidettä lukuun ottamatta. Samoin voidaan eläkettä vähentää, jos työkyvyttömyys aiheutuu alkoholin tai muiden päihdyttävien aineiden väärinkäytöstä ja viranhaltija tai työntekijä kieltäytyy hakeutumasta hoitoon, jonka eläkelaitos kustantaa. (2.6.1972)

Ennen eläkesääntöön 2.6.1972 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 2 momentti kuului näin:

Työkyvyttömyyseläkettä voidaan vähentää, jos viranhaltija tai työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä törkeällä tuottamuksella tai saanut sairautensa, vikansa tai vammansa rikollisella teolla taikka jos hän ei ole ilman hyväksyttävää syytä suostunut eläkelaitoksen määräämään ja kustannettavaan tutkimukseen tai lääkärin määräämään hoitoon, hengenvaaralliseksi katsottavaa tutkimusta ja hoitotoimenpidettä lukuun ottamatta. (28.6.1967)

Ennen eläkesääntöön 28.6.1967 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 2 momentti kuului näin:

Työkyvyttömyyseläkettä voidaan vähentää, jos viranhaltija tai työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä törkeällä tuottamuksella tai saanut sairautensa, vikansa tai vammansa rikollisella teolla taikka jos hän ei ole ilman hyväksyttävää syytä suostunut eläkelaitoksen määräämään ja kustannettavaan tutkimukseen tai lääkärin määräämään hoitoon, hengenvaaralliseksi katsottavaa tutkimus- ja hoitotoimenpidettä lukuun ottamatta, taikka jos hän on ilman pätevää syytä kieltäytynyt työhuollosta tai koulutuksesta.

3 mom. 3 momentti on kumottu 12.6.1991.

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 3 momentti kuului näin:

Työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi voidaan viranhaltijalle ja työntekijälle taikka eläkkeensaajalle antaa lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa. (Lisätty 28.6.1967)

4 mom. 4 momentti on kumottu 3.6.1988.

Ennen eläkesääntöön 3.6.1988 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijan tai työntekijän, jolle on myönnetty työkyvyttömyyseläke, tai jolla eläkelaitoksen hyväksymän lääkärintodistuksen mukaan olisi oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, uudessa ammatissa, siihen kuntoutettuna tai hänelle osoitetussa uudessa virassa tai työssä tahi oma-aloitteisesti hakeuduttuaan uuteen virkaan tai työhön, jäljempänä 5 momentissa tarkoitettu kokonaisansio on olennaisesti pienempi kuin hänen eläkkeen perusteena oleva palkkansa, hänelle suoritetaan erotus eläkkeenä kuitenkin enintään eläkkeen määrä. (9.6.1982)

Ennen eläkesääntöön 9.6.1982 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijan tai työntekijän, jolle on myönnetty työkyvyttömyyseläke, tai jolla eläkelaitoksen hyväksymän lääkärintodistuksen mukaan olisi oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, uudessa ammatissa, siihen kuntoutettuna tai hänelle osoitetussa uudessa virassa tai työssä tahi oma-aloitteisesti hakeuduttuaan uuteen virkaan tai työhön, siitä saama ansio on pienempi kuin hänen eläkkeen perusteena oleva palkkansa, hänelle suoritetaan erotus eläkkeenä kuitenkin enintään eläkkeen määrä. (14.11.1979)

Ennen eläkesääntöön 14.11.1979 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 4 momentti kuului näin:

Mikäli viranhaltijan tai työntekijän, jolle on myönnetty työkyvyttömyyseläke uudessa ammatissa, siihen kuntoutettuna tai hänelle osoitetussa uudessa virassa tai työssä tahi oma-aloitteisesti hakeuduttuaan uuteen virkaan tai työhön, siitä saama ansio on pienempi kuin hänen eläkkeen perusteena oleva palkkansa, hänelle suoritetaan erotus eläkkeenä, kuitenkin enintään eläkkeen määrä. (Lisätty 31.10.1969)

5 momentti on kumottu 3.6.1988.

5 mom.

Ennen eläkesääntöön 3.6.1988 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 5 momentti kuului näin:

Edellä tarkoitettua kokonaisansiota laskettaessa otetaan huomioon asianomaisen kaikki ansiotulot ylityökorvauksia lukuunottamatta, muut eläkkeet, elinkorot ja korvaukset sekä kansaneläkkeen pohjaosa. Korvaukseksi katsotaan päiväraha ja elinkorko, mutta ei hoitoa eikä siihen verrattavia kustannuksia eikä elinkoron sijasta maksettavaa kertakaikkista korvausta. Huomioon ottamatta jätetään sotilasvammalain mukainen elinkorko, tulo sellaisesta työstä tai yrittäjätoiminnasta, jota on jo harjoitettu ennen eläkkeelle siirtymistä, sekä eläke, jonka perusteena oleva virka- tai työsuhte tahi yrittäjätoiminta on jatkunut kunnallisen palvelussuhteen kanssa rinnakkaisena yli kuuden kuukauden ajan. Huomioon ottamatta jätetään myös eläke, elinkorko ja korvaus siltä osin kuin se perustuu eläkkeensaajan itsensä kustantamaan vapaaehtoiseen vakuutukseen. (Lisätty 9.6.1982)

6 momentti on kumottu 12.6.1991.

6 mom.

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 6 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jonka kohdalla on ryhdytty 3 momentin nojalla kuntoutustoimenpiteisiin, tulee työkyvyttömäksi sinä aikana, jolta eläkelaitos suorittaa kustannukset kuntoutustoimenpiteistä, hänellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen työkyvyttömyyden alkamista lähinnä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Eläke määräytyy samalla tavoin kuin jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi kuntoutuksen alkaessa tai jäätyään kuntoutustoimenpiteisiin johtaneelle sairauslomalle. (Lisätty 9.6.1982)

7 momentti on kumottu 12.6.1991.

7 mom.

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 8 §:n 7 momentti kuului näin:

Mikäli viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka kohdalla on ryhdytty kuntoutustoimenpiteisiin, myöhemmin myönnetään työkyvyttömyyseläke, hänelle samalta ajalta maksettu kuntoutusraha vähennetään myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä. (Lisätty 9.6.1982)

Työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttaminen, maksamisen keskeyttäminen ja määrän alentaminen

Työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai sen maksaminen keskeytetään jos eläkkeensaaja todetaan ansiotyöhön kykeneväksi ja jos hänelle on tarjolla sellaista jäsenyhteisön tai muuta työtä, jota ikä, ammattitaito ja muut seikat huomioon ottaen on pidettävä hänelle sopivana ja kohtuullisen toimeentulon turvaavana, tai jos hän ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy lääkintähuollosta, koulutuksesta tai työhuollosta. Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jos eläkkeen myöntämisen perusteena olevaan eläkkeeseen nähden menetellään siten. (3.6.1988)

8 mom.

8 a §

(12.6.1991)

- 1 mom. Työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi voidaan viranhaltijalle ja työntekijälle ammatillisena kuntoutuksena antaa neuvontaa, tehdä kuntoutustutkimuksia sekä antaa työhön ja ammattiin johtavaa koulutusta, työhönvalmennusta ja elinkeinotukea sekä edellä tarkoitettua ammatillista kuntoutusta tukevaa lääkinällistä kuntoutusta. Lisäksi on noudatettava, mitä kuntoutuksen asiakaspalveluyhteistyöstä annetussa laissa (604/91) säädetään. **Kuntoutusetuudet**
- 2 mom. Kuntoutusta voidaan antaa viranhaltijalle ja työntekijälle, jonka eläkettä tämän eläkesäännön mukaan määrättäessä olisi eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon myös aika työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeikään, jos työkyvyttömyys olisi alkanut ajankohtana, jona kuntoutuspäätös tehtiin, tai viranhaltijalle ja työntekijälle, joka päätöstä tehtäessä saa sanotulla tavalla määrättyä tämän eläkesäännön mukaista eläkettä. (12.6.1991) **Oikeus kuntoutukseen**
- 3 mom. Ennen kuin kunnallinen eläkelaitos tekee päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä, sen on tarvittaessa varmistettava, että hakijan mahdollisuudet kuntoutukseen on selvitetty. Jos eläkehakemus hylätään, hakija ohjataan tarpeen mukaan hänen kuntoutustarvettaan vastaavaan kuntoutukseen tai muiden palvelujen piiriin. (12.6.1991) **Kuntoutusmahdollisuuksien selvitysvollisuus**

8 §
30.6.1991

8 b §

(12.6.1991)

- 1 mom. Viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus kuntoutusraahan niiltä kalenterikuukausilta, joiden aikana hän on estynyt tekemästä ansiotyötään 8 a §:ssä tarkoitetun kuntoutuksen johdosta. **Kuntoutusrahan maksamisaika**
- 2 mom. Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös kuntoutuspäätöksen antamisen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta. Tällöin kuntoutusrahaa maksetaan kuitenkin enintään kolmelta kuukaudelta kalenterivuotta kohden kummankin syyn perusteella erikseen laskettuna. (12.6.1991)
- 3 mom. Kuntoutuksen jälkeiseltä ajalta kuntoutusrahaa saaneelle viranhaltijalle ja työntekijälle voidaan maksaa harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, jos tämä on työllistymisen kannalta erityisen tarpeellista. (12.6.1991) **Harkinnanvarainen avustus**

8 c §

(12.6.1991)

- 1 mom. Kuntoutusrahan suuruutta määrättäessä otetaan perusteeksi ne työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen eläkelakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaiset eläkkeet, joihin viranhaltijalla tai työntekijällä olisi oikeus, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavasti työkyvyttömäksi ajankohtana, jona kuntoutuspäätös tehtiin. Kuntoutusraha on yhtä suuri kuin edellä tarkoitettujen eläkkeiden yhteismäärä korotettuna 33 prosentilla. **Kuntoutusrahan määrä**
- 2 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä saa eläkettä kuntoutuksen ajalta, hänelle maksetaan eläkkeen lisänä kuntoutusraha, jonka suuruus on 10 prosenttia hänelle maksettavien 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeiden ja hänen kansaneläkeensä pohjaosan, lisäosan ja lapsikorotuksen yhteismäärästä. Kansaneläke lisineen otetaan huomioon sellaisena kuin se oli kuntoutusrahan alkaessa. (12.6.1991) **—eläkkeelläoloajalta**
- 3 mom. Edellä 8 b §:n 3 momentissa tarkoitettu harkinnanvarainen kuntoutusavustus on enintään kuudelta kuukaudelta lasketun kuntoutusrahan suuruisen. Harkinnanvarainen kuntoutusavustus määritellään kertasuorituksena ja maksetaan yhdessä tai useammassa erässä. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta ei makseta ajalta, jolta viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa. (12.6.1991) **— harkinnanvarainen kuntoutusavustus**
- 4 mom. Viranhaltijalle tai työntekijälle voidaan maksaa korvaus kuntoutuksen aiheuttamista välttämättömistä ja tarpeellisista kustannuksista. (12.6.1991) **— erityiskustannukset**

8 d §
30.6.1991

8 d §

(12.6.1991)

1 mom. Kuntoutusrahasta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä eläkesäännössä on määrätty eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta sekä eläkkeen maksamisesta.	Kuntoutusrahan saajan ilmoitusvelvollisuus
2 mom. Kunnallisen eläkelaitoksen on välittömästi ilmoitettava 8 a §:ssä tarkoitettu kuntoutustoimenpiteestään ja kuntoutusrahapäätöksistään kansaneläkelaitokselle. (12.6.1991)	Eläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuus
3 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä saa kuntoutusrahan lisäksi samalta ajalta palkkaa, palkan määrää vastaava osa kuntoutusrahasta maksetaan työnantajalle. (12.6.1991)	Työnantajalle maksettava osuus

19 §
30.06.1991

19 §

- 1 mom. 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistettyjen peruseläkkeiden ja tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/91) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla myönnetyn ansiomenetyskorvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään 60 prosenttia tai, jos lisäeläke kuukaudelta on laskettu 11/60 prosentin mukaan, enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia korkeimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. (12.6.1991)

Lisäeläkkeen yhteensovitus
— yhteensovituksessa huomioon otettavat muut suoritukset
— yhteensovitusperuste
— yhteensovitusraja

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti kuului näin:

12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistettyjen peruseläkkeiden ja tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään 60 prosenttia tai, jos lisäeläke kuukaudelta on laskettu 11/60 prosentin mukaan, enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia korkeimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. (11.11.1988)

Ennen eläkesääntöön 11.11.1988 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti kuului näin:

12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistetyn peruseläkkeen ja tämän luvun mukaisen lisäeläkkeen sekä eläkkeensaajan saaman kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain, valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään 60 prosenttia tai, jos lisäeläke kuukaudelta on laskettu 11/60 prosentin mukaan, enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia korkeimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. (3.6.1988)

Ennen eläkesääntöön 3.6.1988 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti kuului näin:

Jos 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistetyn peruseläkkeen ja tämän luvun mukaisen lisäeläkkeen sekä eläkkeensaajan saaman kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain, valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä on enemmän kuin 60 prosenttia tai, jos lisäeläke kuukaudelta on laskettu 11/60 prosentin mukaan, enemmän kuin 66 prosenttia lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. Jos eläkkeen perusteena oleva palkka on kunnallisen palvelussuhteen palkka on pienempi kuin 4.200 mk kuukaudessa, lisätään edellä mainittuun prosenttilukuun 60 tai 66 luku 1 jokaista täyttä 160 markkaa kohden, jolla palkka alittaa 4.200 mk. Mainitut markkamäärät 4.200 ja 160 markkaa tarkistetaan kalenterivuositain 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkaindeksiluvun mukaan käyttäen peruslukuna vuodelle 1982 vahvistettua indeksilukua 836. Perus- ja lisäeläkkeen määrä ei kuitenkaan saa ylittää 86 prosenttia palkasta. (14.11.1986)

30 a §
30.06.1991

6 mom. Jos viranhaltijalle tai työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke takautuvasti samalta ajalta kuin hänelle on maksettu kuntoutusrahalain (611/91) mukaista kuntoutusrahaa, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun kuntoutusrahan määrän. Kuntoutusrahaa ei kuitenkaan oteta huomioon siltä osin kuin se on jo vähennetty muusta eläkkeestä. Työkyvyttömyyseläkettä ei suoriteta takautuvasti ajalta, jolta viranhaltijalle tai työntekijälle on maksettu työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön ja eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa. (12.6.1991)

Kuntoutusrahan vähentäminen eläkkeestä

7 mom. Jos työkyvyttömyyseläke 31 §:n 2 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on määrätty.

— kertasuoritus

31 §

- 1 mom.** Eläke maksetaan kuukausittain eläkelaitoksen hallituksen päättämänä aikana. **Eläkkeen maksamisen ajankohta**
- 2 mom.** Jos vanhuus- tai perhe-eläke taikka sellainen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka suuruutta määrättäessä ei ole sovellettu 4 §:n 4 momenttia, on ennen 12 §:n ja 19 §:n mukaisen yhteensovituksen suorittamista pienempi kuin 21,57 markkaa kuukaudessa, eläkelaitoksella on oikeus suorittaa eläke kertasuorituksena, joka lasketaan työntekijäin eläkelain 19 b §:n 4 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman johdosta oikeutta eläkkeeseen niiden palvelussuhteiden perusteella, joiden nojalla suoritusta vastaava eläke olisi maksettu. Jos määräajaksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertasuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siitä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määräajan jälkeen jatkuu. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta 11 §:n mukaisesti. (13.11.1987)
- Ennen eläkesääntöön 13.11.1987 hyväksytyjä muutoksia 31 §:n 2 momentti kuului näin:
- Toistaiseksi myönnetty eläke, jonka määrä on enintään 20 markkaa kuukaudessa, voidaan maksaa työntekijäin eläkelain 19 b §:n 4 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti joko neljännesvuosittain tai kertakaikkisena suorituksena. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman johdosta oikeutta eläkkeeseen siitä palvelussuhteesta, johon kertasuoritusta vastaava eläke on perustunut. (14.11.1979)
- Ennen eläkesääntöön 14.11.1979 hyväksytyjä muutoksia 31 §:n 2 momentti kuului näin:
- Eläkettä, jonka määrä jäisi pienemmäksi kuin 5 markkaa kuukaudelta, ei makseta. Eläke, joka on työntekijäin eläkeasetuksen (183/62) 13 ja 14 §:ssä kulloinkin säädettyä markkamäärää pienempi, voidaan maksaa sanotussa asetuksessa mainituin edellytyksin neljännesvuosittain tai kertakaikkisena suorituksena. (17.5.1966)
- Ennen eläkesääntöön 17.5.1966 hyväksytyjä muutoksia 31 §:n 2 momentti (silloinen 3 momentti) kuului näin:
- Eläke, joka on työntekijäin eläkeasetuksen (183/62) 13 ja 14 §:ssä kulloinkin säädettyä markkamäärää pienempi, voidaan maksaa sanotussa asetuksessa mainituin edellytyksin neljännesvuosittain tai kertakaikkisena suorituksena.
- 3 mom.** Eläke maksetaan eläkkeensaajan tai erityisistä syistä eläkelaitoksen määräämän rahalaitoksen välityksellä. (12.6.1991) **Eläkkeen maksamisen paikka**
- Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 31 §:n 3 momentti kuului näin:
- Eläke maksetaan postisäästöpankin tai eläkkeensaajan määräämän rahalaitoksen välityksellä.
- 4 mom.** Eläkkeen hakijalle, jonka eläkeasian ratkaisu viivästyy hänestä riippumattomasta syystä, voidaan pyynnöstä suorittaa eläkkeen ennakkoa. Ennakon suorittamisen ehdoksi voidaan määrätä, että hakijan on siirrettävä oikeutensa hänelle mahdollisesti tuleviin suorituksiin ennakkoa vastaavalta osalta Kunnalliselle eläkelaitokselle. (Lisätty 17.5.1966) **Eläkkeen ennakko**
- 5 mom.** 5 momentti on kumottu 8.6.1990.

40 §
30.06.1991

40 §

1 mom. Taloudellista tukea suoritetaan seuraavasti:

Tuen määrä

Edunjättäjän ikä kuolinhetkellä	Perussumma
—49	66.900
50	62.440
51	57.980
52	53.510
53	49.050
54	44.590
55	40.120
56	35.660
57	31.200
58	26.730
59	22.270
60—	17.820

(12.6.1991)

2 mom. Lapsikorotus on 29.000 markkaa. (12.6.1991)

— lapsikorotus

Ks. liite taloudellisen tuen määristä.

3 mom. Perussummaan lisätään lapsikorotus jokaisesta edunjättäjältä jääneestä edunsaajana olevasta lapsesta. Jos ainoastaan lapsilla on oikeus taloudelliseen tukeen, perussummaan lisätään niin ikään lapsikorotus jokaisesta edunjättäjältä jääneestä edunsaajana olevasta lapsesta. (18.6.1986)

Ennen eläkesääntöön 18.6.1986 hyväksytyjä muutoksia 40 §:n 3 momentti kuului näin:

Perussummaan lisätään lapsikorotus jokaiselta edunjättäjältä jääneestä edunsaajana olevasta lapsesta. Jos ainoastaan lapsella on oikeus taloudelliseen tukeen, ei perussummaan kuitenkaan lisätä lapsikorotusta ensimmäisen lapsen osalta. Ensimmäisen lapsen tuen määrä on tällaisessa tapauksessa kuitenkin vähintään lapsikorotuksen suuruinen. (Lisätty 15.6.1983)

4 mom. Mikäli edunjättäjä on kuollut tapaturmaisesti, korotetaan suoritettavaa määrää 50 prosentilla. Tapaturmalla tarkoitetaan ulkoista äkillistä tapahtumaa, joka edunjättäjän sitä tahtomatta on aiheuttanut hänelle kuolemaan johtaneen vamman. (14.11.1979)

— tapaturmakorotus

Ennen eläkesääntöön 14.11.1979 hyväksytyjä muutoksia 40 §:n 3 momentti kuului näin:

Mikäli edunjättäjä on kuollut tapaturmaisesti, korotetaan suoritettavaa määrää 50 prosentilla.

5 mom. Tuki maksetaan edunjättäjän kuolinvuonna voimassa olleiden markkamäärien mukaisena. (18.6.1986)

Ennen eläkesääntöön 18.6.1986 hyväksytyjä muutoksia 40 §:n 5 momentti kuului näin:

Tuki maksetaan palvelussuhteen päättymishetkellä kulloinkin voimassa olleiden markkamäärien mukaisena. (Lisätty 19.6.1980)

6 mom. 6 momentti on kumottu 5.6.1987.

44 §

- 1 mom.** Muutoin noudatetaan soveltuvin osin vastaavasti, mitä eläkkeestä on 4 §:n 11 momentissa, 23 §:n 2 momentissa, 28 ja 29 §:ssä, 31 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 32 §:n 2 momentissa määrätty. (8.6.1990) **Viittaussääräykset**

Ennen eläkesääntöön 8.6.1990 hyväksytyjä muutoksia 44 §:n 1 momentti kuului näin:

Muutoin noudatetaan soveltuvin osin vastaavasti, mitä eläkkeestä on 4 §:n 10 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 28 ja 29 §:ssä, 31 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 32 §:n 2-6 momentissa määrätty. (19.6.1985)

Ennen eläkesääntöön 19.6.1985 hyväksytyjä muutoksia 44 §:n 1 momentti kuului näin:

Muutoin noudatetaan soveltuvin osin vastaavasti, mitä eläkkeestä on 4 §:n 10 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 28 ja 29 §:ssä, 31 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 32 §:n 2 ja 3 momentissa määrätty. (14.11.1979)

Ennen eläkesääntöön 14.11.1979 hyväksytyjä muutoksia 44 § kuului näin:

Muutoin noudatetaan soveltuvin osin vastaavasti, mitä eläkkeestä on 28 ja 29 §:ssä, 31 §:n 4 ja 5 momentissa sekä 32 §:n 2 ja 3 momentissa määrätty.

- 2 mom.** Tämän luvun määräyksiä sovellettaessa palvelussuhteen katsotaan kuitenkin 4 §:n 11 momentin estämättä jatkuneen siihen asti, johon edunjättäjälle on viimeksi sen palvelussuhteen perusteella suoritettu palkkaa. (12.6.1991) **Palvelussuhteen päättyminen**

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 44 §:n 2 momentti kuului näin:

Tämän luvun määräyksiä sovellettaessa palvelussuhteen katsotaan kuitenkin 4 §:n 11 momentin estämättä jatkuneen myös sen ajan, jolta edunjättäjälle on suoritettu hänen sairaus- tai äitiyslomalla ollessaan virka- tai työehtosopimuksen nojalla täyttä palkkaa. (8.6.1990)

Ennen eläkesääntöön 8.6.1990 hyväksytyjä muutoksia 44 §:n 2 momentti kuului näin:

Tämän luvun määräyksiä sovellettaessa palvelussuhteen katsotaan kuitenkin 4 §:n 10 momentin estämättä jatkuneen myös sen ajan, jolta edunjättäjälle on suoritettu hänen sairaus- tai äitiyslomalla ollessaan virka- tai työehtosopimuksen nojalla täyttä palkkaa. (Lisätty 9.6.1982)

30.6.1991

Eläkesäännön 12 päivänä kesäkuuta 1991 hyväksytyjen muutosten voimaantulomääräykset:

Eläkesäännön 1 a §:n 1 momentin, 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n 1 momentin määräykset tulevat voimaan 1.7.1991 lukien kuitenkin siten, että kuntoutusrahaa koskevat muutokset tulevat voimaan 1.10.1991 lukien.

Eläkesäännön 4 §:n 4 momentin ja 19 §:n 1 momentin muutokset sekä 6 §:n 2 momentti, 8 a §, 8 b §, 8 c §, 8 d § ja 30 a § 6 momentti tulevat voimaan 1.10.1991 lukien.

Muutoksia sovelletaan kuntoutukseen, jota koskeva päätös on tehty muutosten voimassa ollessa.

Ennen muutosten voimaantuloa tehtyyn kuntoutuspäätökseen sovelletaan edelleen kumottuja 8 §:n 3, 6 ja 7 momentin määräyksiä.

Eläkesäännön 4 a § tulee voimaan 1.7.1991 lukien kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1991. Eläkesäännön muutos on voimassa 30.6.1993 saakka. Sitä sovelletaan eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut muutoksen soveltamisaikana.

Eläkesäännön 4 a §:n muutos koskee sellaista tässä pykälässä tarkoitettua työsuhdetta, joka on päättynyt muutoksen voimaantulon jälkeen. Muutosta sovelletaan viranhaltijan tai työntekijän vaatimuksesta myös sellaiseen työ- tai palvelussuhteeseen, joka on ollut voimassa 1.1.1988 ja 30.6.1991 välisenä aikana.

Eläkesäännön 31 §:n 3 momentin muutos tulee voimaan 1.7.1991 lukien.

Eläkesäännön 40 §:n 1 ja 2 momentin muutokset tulevat voimaan 1.7.1991 lukien kuitenkin siten, että niitä sovelletaan 1.1.1991 tai sen jälkeen sattuneen kuolemantapauksen perusteella myönnettävään taloudelliseen tukeen.

Eläkesäännön 44 §:n 2 momentin muutos tulee voimaan 1.7.1991. Muutosta sovelletaan taloudelliseen tukeen, jossa edunjättäjä on kuollut 1.7.1991 tai sen jälkeen.